

Інформаційно-аналітичні матеріали до проекту Закону України "Про Фінансову поліцію"

1. Проголошений євроінтеграційний курс державної політики зобов'язує Україну забезпечувати ефективне функціонування інститутів, які гарантуватимуть верховенство права, додержання прав та інтересів фізичних та юридичних осіб, їх ефективний захист.

У розділі 3 "Стратегії національної безпеки України", затвердженої Указом Президента України від 26.05.2015 р. № 287/2015 серед актуальних загроз національній безпеці України вказано економічну кризу, виснаження фінансових ресурсів держави, зниження рівня життя населення. Однією з причин виникнення такої загрози є високий рівень "тінізації" та криміналізації національної економіки, кримінально-кланова система розподілу суспільних ресурсів.

Для вирішення цих та інших загроз розділом IX Коаліційної Угоди депутатських фракцій у Верховній Раді України VIII скликання задекларовано:

"2.6.11. Розділення сервісної та правоохоронної функцій фіскальної служби шляхом створення єдиного органу для попередження, виявлення, розкриття та розслідування економічних злочинів проти держави - Служби фінансових розслідувань. Фіскальна служба як сервісна взаємодіє з платниками податків до моменту реєстрації кримінального провадження, яке можливе лише в разі незнаходження компромісу при застосуванні механізму медіації. Служба фінансових розслідувань не бере участь у проведенні перевірок (лише аналітична робота з базами даних, збирання доказової бази без втручання у діяльність бізнесу до порушення кримінального провадження);

3.5. Відмову від каральної моделі податкового контролю;

3.9. Суттєве зменшення чисельності Державної фіскальної служби".

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 04.03.2015 р. № 213-р був затверджений "План Заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку "Україна—2020" у 2015 році" де в п. 96 задеклароване завдання, яке вказано в Коаліційній Угоді депутатських фракцій у Верховній Раді України VIII скликання.

Указ Президента України "Про Стратегію сталого розвитку "Україна - 2020" від 12.01.2015 р № 5/2015 в пункті 8 розділу 3 визначив, що головними напрямками податкової реформи є перехід від наглядово-каральної функції фіскальних органів до обслуговуючої, що допомагає у нарахуванні та проведенні сплати податків, а не має на меті наповнення бюджету за рахунок фінансових санкцій та переплат.

Указом Президента України від 08.04.2008 р. № 311/2008 було введено в дію

рішення Ради національної безпеки і оборони України, якою затверджено Концепцію реформування кримінальної юстиції України.

Згідно із зазначеною Концепцією передбачено, що для виконання завдань щодо проведення досудового розслідування податкових, фінансових та митних злочинів і кримінальних проступків податкова міліція має бути відокремлена від Державної податкової служби України (на сьогодні ДФС України) і реорганізована у самостійний орган кримінальної юстиції в системі Міністерства фінансів України – фінансову поліцію.

Також концепція передбачає, що у результаті реформування системи органів кримінальної юстиції досудове слідство має бути покладено на:

- 1) національну поліцію;
- 2) фінансову поліцію;
- 3) військову поліцію;
- 4) слідчий підрозділ Служби безпеки України;
- 5) спеціально утворений орган досудового розслідування корупційних правопорушень (антикорупційний орган).

На сьогодні більшість із вказаних п'яти пунктів виконано. Відкритим фактично залишається лише створення фінансової поліції, яким має бути закріплено чітке розмежування завдань правоохоронних органів та усунуто дублювання їх функцій.

Необхідно зазначити, що протягом останніх 7 років було здійснено низку спроб підготовки та прийняття закону про нову службу з протидії фіскальним злочинам.

Всі вони були ініційовані або Урядом або самими правоохоронними органами і врешті-решт не підтримувалися Верховною Радою України оскільки не відповідали Указам Президента України, Коаліційній угоді та не вирішували проблеми захисту фінансово-економічних інтересів держави.

Затягування цього процесу, відсутність гідного фінансового забезпечення та практично замовний характер роботи органів, що протидіяли вказаним злочинам призвели до фактичного нівелювання ефекту від їх роботи. Також, хибний підхід до реформування правоохоронних органів, які мають протидіяти фіскальним та іншим фінансовим злочинам призвів до вимивання кадрового потенціалу та відходу існуючої системи таких органів від економічного і правозахисного характеру діяльності.

Аналіз чинного законодавства та практики, яка склалася, свідчить, що функції з протидії злочинам у сфері фінансів не виправдано розпоршені по різним

відомствам і часто дублюються. Зокрема такими повноваженнями наділені підрозділи Національної поліції (департамент захисту економіки), Служби безпеки України, податкової міліції.

Реалізація цих положень Коаліційної Угоди, Указів Президента України та розпорядження Кабінету Міністрів України пов'язана з наступними проблемами, які існують в Україні:

1. Наявність великої кількості випадків безпідставного внесення податковою міліцією відомостей про вчинення кримінального правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР) та негативні результати їх розслідування.

Листом від 25.08.2015 р. № 27/2/-59вих-15 Генеральна прокуратура України повідомила народного депутата України Журжія А.В., що на початку 2014 року в роботі слідчих податкової міліції було 2 625 незакінчених кримінальних проваджень. Протягом року податківці розпочали досудове розслідування ще по 8 357 кримінальним провадженням (збільшення на більш ніж 300%), разом 10 982, і з них закрито 3 497 (практично всі на підставі пп. 1 і 2 ст. 284 КПК України, тобто за відсутністю події кримінального правопорушення та за відсутністю складу кримінального правопорушення).

При цьому слід звернути увагу, що у квітні 2014 року керівництво Міндоходів зверталось до Генеральної прокуратури з проханням закрити кримінальні провадження, які незаконно вносилися до Єдиного реєстру **для здійснення тиску на деякі комерційні структури**. Згідно інформаційного повідомлення, прокуратурою на той час вже було закрито **більше 400** таких проваджень, в яких відсутній склад злочину, і тривали службові перевірки по фактам незаконного внесення інформації до Єдиного реєстру (<http://jurliga.ligazakon.ua/news/2014/4/4/108456.htm>).

З урахуванням вказаного, виникає доречне питання: які ж результати такої активної роботи податкової міліції?

Згідно статистичних даних Генеральної прокуратури України <http://goo.gl/za47lB> "Про зареєстровані кримінальні правопорушення та результати їх досудового розслідування" (розділ 5) у 2015 році органами податкової міліції було обліковано 1 717 кримінальних проваджень щодо умисного ухилення від сплати податків, зборів та єдиного внеску (ст. ст. 212, 212¹ КК України). В той же час, повідомлення про підозру вручено у 175 провадженнях, а до суду з обвинувальним актом передано **лише 50 проваджень**, з клопотанням про звільнення від кримінальної відповідальності 70 проваджень.

Відповідно до "Звіту судів першої інстанції про розгляд матеріалів

кримінального провадження" (розділ 2) <http://goo.gl/sK8GBM> було засуджено осіб у 52 кримінальних провадженнях за ст. 212, 212¹ КК України, із них за вчинення злочину у складі організованої групи чи злочинної організації – 0, виправдано осіб у 25 провадженнях.

Кількість кримінальних проваджень у справах про ухилення від сплати податків свідчить скоріше про те, що більшість з них **розпочинається у випадках, коли власне ухилення немає**, тобто явно відсутній склад злочину за ст. 212, 212¹ КК України. Найчастіше зустрічаються випадки донарахування в результаті звичайної податкової перевірки, коли оскарження таких донарахувань ще триває і відсутнє узгодження.

Для порівняння можна ознайомитися із статистикою:

- США, де у Службі внутрішніх доходів у 2014 році перебувало в провадженні 2 249 розслідувань щодо ухилення від сплати податків. З них до суду було передано 1 621 з обвинувальним актом (тобто у 72% випадків), а судами обвинувальні вирокі винесені у 1 398 справах (62,1% випадків) (<http://goo.gl/xoIcwS>);

- Японії, де у 2008 році податкове агентство порушило 211 кримінальних справ, розслідувало 208 випадків і передало до звинувачення 153 справи (<http://goo.gl/1rh6JL>).

2. Велика кількість прийняття незаконних податкових повідомлень-рішень (ППР) органами ДФС України і як наслідок здійснення досудового розслідування кримінальних проваджень податковою міліцією.

Листом Державної фіскальної служби України від 08.10.2015 р. № 2619/2/99-99-10-04-02-10 <https://goo.gl/twMIYz> народному депутату Журжію А.В. було повідомлено, що у 2014 році суди розглянули 118 160 справ за участю органів ДФС, а за 6 місяців 2015 року 95 314 (збільшення на 61% порівняно з аналогічним періодом).

У 2014 році сума оскаржуваних податкових повідомлень-рішень становила 135,3 млрд. грн., а за 6 місяців 2015 року вже 138,8 млрд. грн. (збільшення на 205%). За даними ДФС України на користь платників податків у 2014 році винесено 68,8% рішень, за 6 місяців 2015 року 62,4% рішень в цій категорії спорів. Але за даними судів на користь платників податків винесено 76,4% та 75,3% рішень відповідно.

За результатами розгляду судових спорів до бюджету надійшло у 2014 році 3,6 млрд. грн., а за 6 місяців 2015 року 1,8 млрд. грн. Таким чином ефективність діяльності органів ДФС становить **2,6% та 1,3% відповідно.**

У 2014 році скасовано 83,1% податкових вимог та інших рішень майнового характеру (крім ППР), за 6 місяців 2015 року 76,6%.

В більшості фактів винесення ППР, де сума грошових зобов'язань визначена більше ніж тисяча неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (689 тис. грн. у 2016 році) вносилися відомості про кримінальне правопорушення до ЄРДР.

3) Незадовільний економічний ефект від діяльності податкової міліції.

Одним із основних критеріїв, який можливо реально застосувати для визначення ефективності роботи підрозділів податкової міліції, є результати відшкодування збитків, завданих держбюджету та бюджетам територіальних громад.

Статистичні дані, які розміщені на сайті ДФС України <http://sfs.gov.ua/diyalnist-/pokazniki-roboti/dosudove-slidstvo/> демонструють, що в 2015 р. сума встановлених збитків по кримінальним провадженням, що були в провадженні податкової міліції, становить 918,2 млн. грн., з яких відшкодовано 520,6 млн. грн.

Якщо ж порівняти результати діяльності податкової міліції за 2014-2015 р.р., то вони виглядають так:

Критерій	2014 р.	2015 р.
Встановлено збитків за розпочатими досудовими розслідуваннями	960,3 млн. грн.	918,2 млн. грн.
Фактично стягнуто до бюджету	699,7 млн. грн.	520,6 млн. грн.

Різниця між фактичним економічним ефектом від діяльності податкової міліції при розслідуванні злочинів у 2015 р. (520,6 млн. грн.) та коштами, витраченими державою на утримання цього органу (553,73 млн. грн.) складає **мінус 33,13 млн. грн.**

Таким чином видно, що витрати держави на утримання 5 437 працівників податкової міліції перевищують економічний ефект від їх діяльності.

4) Безпідставне не прийняття рішення про закриття кримінальних проваджень у разі встановлення судами адміністративної юрисдикції відсутності факту несплати податків.

До народних депутатів України надходить безліч скарг платників податків відносно податкової міліції у зв'язку з продовженням досудового розслідування, коли відомості про нього внесені до ЄРДР на підставі висновків акту перевірки, але рішеннями суду адміністративної юрисдикції було встановлено неправомірність висновків перевірки, відсутність фактів порушень податкового законодавства та несплати податків, зборів.

Підтвердженням цього є прес-конференція, яка відбулася 22.10.2015 р. в

ЛІГАБізнесІнформ <http://goo.gl/POeLYq> "Как выжить "белому" бизнесу под давлением коррупционеров в "погонах".

Про неодноразові факти здійснення тиску податковою міліцією на платників податків вказує Рада бізнес-омбудсмена у своїй доповіді за січень 2016 року <https://goo.gl/b9vSfh>, звертаючи увагу, що 1/3 скарг, поданих до Ради, стосується саме кримінальних проваджень, що були розпочаті слідчими управліннями фінансових розслідувань ДФС України.

ДФС та Генеральна прокуратура України на численні депутатські звернення з посиланням на ст. 9, ч. 5 ст. 40 КПК України повідомляють, що скасування в судовому порядку ППР не є підставою для закриття кримінального провадження до моменту проведення всіх необхідних слідчих дій.

Така позиція ДФС України та Генеральної прокуратури України суперечить основоположним засадам кримінального права щодо необхідності наявності складу злочину так як диспозиція ст. ст. 212, 212¹ КК України чітко вказує, що злочином є умисне діяння, якщо воно призвело до фактичного ненадходження коштів до бюджету. Яке може бути ненадходження коштів до бюджету, якщо суд визнав, що платити нічого не потрібно?

Більше того, такі діяння правоохоронних органів України суперечать рішенням Європейського суду з прав людини. Зокрема, у справі "Остерлунд проти Фінляндії" (Österlund v. Finland) від 10.05.2015 р. (заява № 53197/13) суд прийшов до висновку, що буде порушенням принципу Ne bis in idem (юридичної відповідальності, який означає, що особа не може бути притягнута до юридичної відповідальності двічі за одне й те саме правопорушення) одночасне застосування донарахувань за податковим законодавством і застосування санкцій за кримінальним законодавством (<http://goo.gl/MTQ9a>).

По суті на сьогоднішній день дії податкової міліції та Генеральної прокуратури України в аналогічних справах призводить до масового закриття бізнесу в Україні або до його переведення за кордон, що має колосальні негативні наслідки для розвитку економіки України та зокрема призводить до зменшення надходжень до відповідних бюджетів.

5) Імітація боротьби з організаторами податкових злочинів.

Крім вищезазначених проблем, практика підтверджує, що статистика діяльності податкової міліції формується не за рахунок боротьби з організаторами податкових злочинів, наприклад, особами, які створюють конвертаційні центри, а з підприємствами реального сектору економіки.

Зазначене підтверджується відсутністю обвинувальних вироків суду відносно

організаторів податкових злочинів та листом від 08.06.2015 р. № 1460/2/99-99-09-01-10, яким ДФС України відмовилась надавати інформацію народному депутату України Журжію А.В. щодо кількості осіб, які були притягнуті до відповідальності за створення 48 конвертаційних центрів у 2014 році.

Крім того за інформацією моніторингового звіту "Реалізація нового КПК України у 2013 році", підготовленого Центром політико-правових реформ за підтримки посольства Королівства Нідерландів <http://www.minjust.gov.ua/file/28387>, постійно збільшується кількість звернень до суду щодо доступу і арешту речей та документів органами досудового розслідування. Лідерами у цьому антирейтингу є слідчі податкової міліції, які мають доступ до вказаних об'єктів у середньому **2,5 рази на одне кримінальне провадження**, що ними здійснюється (20 000 дозволів на 8 000 проваджень).

Тому виникла необхідність проведення широкої дискусії щодо подальшої роботи таких органів, ліквідації існуючих відповідних підрозділів у правоохоронних органах та підготовки законопроекту у відповідності до Концепції, міжнародних світових практик, інтеграційних процесів України.

Економічна злочинність в Україні та інших країнах вже тривалий час (кілька десятиліть) є предметом наукових досліджень.

За повідомленням Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України <http://www.niss.gov.ua/articles/1106/> в Європі існують два варіанти повної інтеграції правоохоронних функцій щодо протидії економічній злочинності: в структурі міністерства внутрішніх справ і в структурі міністерства фінансів.

У Рекомендаціях робочої групи "Перспективи співробітництва України та ЄС у сфері юстиції, свободи та безпеки" від 17.05.2012 р. <http://goo.gl/Q7iM8y> (89 арк.) зазначено, що:

- досвід функціонування і координації правоохоронних органів Європи свідчить про те, що значно меншою є штатна чисельність та загальна кількість органів, що протидіють злочинності у сфері економіки;

- потребує перегляду функціональні повноваження і кількість правоохоронних органів, що протидіють злочинності у сфері економіки, (скорочення штатів, можливо, ліквідації певних структур).

Перелічене вище дає змогу зробити висновок про колосальний рівень беззаконня у діяльності податкової міліції. Отже, існуюча система правоохоронних органів має багато вад, виправити які необхідно шляхом внесення відповідних

змін у законодавство України.

2. Метою законопроекту є розділення сервісної та правоохоронної функцій фіскальної служби, ліквідація податкової міліції, оптимізація структури та чисельності органів, які ведуть боротьбу зі злочинами у сфері фінансів, усунення дублювання їх функцій та створення Фінансової поліції – державного правоохоронного органу, на який покладається обов'язок забезпечення запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття злочинів у сфері формування та використання фінансових ресурсів держави, економічної безпеки.

На переконання ініціаторів законопроекту запропонована модель боротьби з економічними злочинами повинна бути ефективною, зменшить податковий тиск на платників податків, що підтверджується наступними аргументами:

1) Існування спеціалізованого органу для боротьби з якимось одним явищем (наприклад, податковими злочинами), за законами функціонування бюрократичних систем призводить до того, що сам такий орган певною мірою консервує, і виступає запорукою існування того явища (податкових злочинів), з яким він покликаний боротися: адже повна перемога над цим явищем означає як наслідок ліквідацію самого органу. Навіть значне зменшення відповідного явища має призводити до значного скорочення штатної чисельності органу. А як система такий орган в цьому не зацікавлений.

2) Економічні злочини за своєю природою різноманітні, характер яких достатньо динамічно змінюється і доповнюється новими способами здійснення правопорушень. Порушення податкового законодавства становить тільки частину економічної злочинності. Такі види, як отримання монопольних надприбутків, порушення правил конкуренції, шахрайство, кіберзлочинність, порушення споживчих норм і стандартів, фальсифікація бухгалтерської звітності однаковою мірою важко віднести як до традиційної компетенції міністерства внутрішніх справ, так і міністерства фінансів або іншої урядової структури. Взагалі, на сьогодні основним критерієм віднесення злочинних дій до економічних є не суб'єкт злочину і не об'єкт зазіхань, а спосіб (метод) здійснення і приховування (Бекряшев А.К., Белозеров И.П. Теневая экономика и экономическая преступность. Электронный учебник. 2003. <http://newasp.omskreg.ru/bekryash/sitemap.htm>).

3) Все більш значна частина економічних злочинів скоюється проти приватних або публічних корпорацій, фінансових установ їх власними співробітниками, клієнтами або партнерами. Згідно звіту компанії Pricewaterhouse Coopers <http://www.pwc.com/ke/en/assets/pdf/gecs-2011-global-report.pdf>, викриття

більшості таких злочинів здійснюється власними службами безпеки корпорацій і фінансових установ, і тільки після цього інформація передається до правоохоронних органів. Нав'язування бізнесу правоохоронного захисту з боку держави у таких випадках може бути контрпродуктивним для розвитку економіки.

Тому, на даний час оптимальною моделлю є ліквідація податкової міліції та створення Фінансової поліції, діяльність якої спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів України.

Подібна система існує <http://www.niss.gov.ua/articles/1106/> в Італії, Туреччині, Ісландії, Греції.

3. Законопроектом пропонується створити Фінансову поліцію та встановлюються такі концептуальні положення:

Фінансова поліція буде здійснювати заходи із запобігання, виявлення, припинення, розслідування та розкриття злочинів у сфері формування та використання фінансових ресурсів держави (в тому числі різних форм фінансової допомоги іноземних держав), економічної безпеки (ст. 1 проекту).

Згідно із пропонованими змінами до Кримінального процесуального кодексу України (стаття 216) до підслідності Фінансової поліції належатимуть досудове розслідування таких злочинів, передбачених Кримінальним кодексом України: порушення порядку фінансування політичної партії, передвиборної агітації ... (ст. 159¹); привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем, у разі, якщо предметом злочину є майно державної чи комунальної власності, або майно державного чи місцевих бюджетів, державних цільових фондів (ст. 191); виготовлення, зберігання, придбання...з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів (ст. 199); незаконний обіг дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва (ст. 203¹); зайняття гральним бізнесом (ст. 203²); незаконне виготовлення, зберігання, збут або транспортування з метою збуту підакцизних товарів (ст. 204); фіктивне підприємництво (ст. 205); підроблення документів, які подаються для проведення державної реєстрації юридичної особи та фізичних осіб – підприємців (ст. 205¹); нецільове використання бюджетних коштів, здійснення видатків бюджету чи надання кредитів з бюджету без встановлених бюджетних призначень або з їх перевищенням (ст. 210); видання нормативно-правових актів, що зменшують надходження бюджету або збільшують витрати бюджету всупереч закону (ст. 211); ухилення від сплати податків, зборів (ст. 212); ухилення від сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування ... (ст. 212¹); порушення

порядку здійснення операцій з металобрухтом (ст. 213); незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених контрольних марок (ст. 216); доведення банку до неплатоспроможності (ст. 218¹); доведення до банкрутства (ст. 219); шахрайство з фінансовими ресурсами (ст. 222); маніпулювання на фондовому ринку (ст. 222¹); підроблення документів, які подаються для реєстрації випуску цінних паперів (ст. 223¹); порушення порядку ведення реєстру власників іменних цінних паперів (ст. 223²); виготовлення, збут та використання підроблених недержавних цінних паперів (ст. 224); незаконне збирання з метою використання або використання відомостей, що становлять комерційну або банківську таємницю (ст. 231); розголошення комерційної або банківської таємниці (ст. 232); незаконне використання інсайдерської інформації (ст. 232¹); приховування інформації про діяльність емітента (ст. 232²); незаконна приватизація державного, комунального майна (ст. 233).

Крім того, КПК України передбачено, якщо під час розслідування вищевказаних злочинів будуть встановлені інші пов'язані злочини (вказаний конкретний перелік), то Фінансова поліція зможе їх також розслідувати; систему Фінансової поліції складатимуть центральний апарат та до 7 територіальних управлінь (ч. 1 та ч. 3 ст. 13 проекту); встановлена максимальна кількість працівників - не більше 3 000 осіб, яким визначено вичерпний перелік підстав припинення повноважень, їх особливий правовий та соціальний захист, належні умови оплати праці (ч. 5 ст. 13 проекту); визначено процедуру конкурсного відбору керівника, його заступників та інших працівників Фінансової поліції, яка є відкритою та прозорою шляхом створення комісії конкурсного відбору, до складу якої входять представники, делеговані з різних сфер (ст. 14 та ст. 19 проекту). При цьому встановлені наступні квоти при створенні Фінансової поліції: колишні співробітники податкової міліції, підрозділів протидії злочинності у сфері економіки, що діють в системі МВС України, підрозділів контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки Служби безпеки України – не більше 25 %; особи, які обіймали посади слідчих або оперативних співробітників в інших органах державної влади – не більше 5 %; інші особи – не менш як 70 % (п. 3 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" проекту); Фінансова поліція матиме достатні повноваження для ефективної роботи - детективи будуть здійснювати оперативно-розшукову діяльність, а також досудове розслідування злочинів. Крім того, даний орган матиме право прямого доступу до автоматизованих інформаційних і довідкових систем, реєстрів та банків даних, держателем (адміністратором) яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, наявність достатніх фінансових та матеріально-технічних

ресурсів (ст. 8 проекту).

У зв'язку з цим запропоновані також зміни до КПК України та КК України для усунення спорів (<https://goo.gl/kUs9jB>) з приводу того, чи підлягає ухвала слідчого судді обов'язковому виконанню, та чи передбачена кримінальна відповідальність за невиконання такої ухвали (зміни до ст. 21 КПК України та ст. 382 КК України). передбачено особисту матеріальну відповідальність працівників за шкоду, спричинену їхніми діями, рішеннями (ч. 3 ст. 37 проекту). Такий підхід забезпечить відхід від принципу "колективної безвідповідальності";

відповідно до ст. 34 проекту у складі центрального управління Фінансової поліції діє підрозділ внутрішнього контролю з метою попередження, виявлення та відповідного реагування на прояви корупції, а також з метою контролю за дотриманням професійних та етичних стандартів працівників Фінансової поліції та Міністерства фінансів України. З метою забезпечення інституційної та організаційної незалежності та неупередженості відповідного підрозділу передбачено, що останній підпорядковується Міністру фінансів України, а також координується та спрямовується Міністром;

Фінансова поліція двічі на рік оприлюднює детальний звіт про свою діяльність, а також разом з висновком до нього громадської ради при Фінансовій поліції подає звіт Президенту України, Верховній Раді України та Кабінету Міністрів України. Законопроектом встановлюються мінімальні вимоги до змісту звіту Фінансовій поліції, серед яких є і показник обсягу тіньового бізнесу в Україні (п. 2 ч. 4, ч. 5 ст. 33 проекту);

передбачено ліквідацію податкової міліції, за виключенням працівників спеціального підрозділу "Фантом", який займається боротьбою з економічною злочинністю та контрабандою вздовж лінії зіткнення у межах Донецької та Луганської областей, працівники якого переводяться на службу до поліції особливого призначення (п. 9 розділу VI "Прикінцеві та перехідні положення" проекту).

4. Основним нормативно-правовим актом у даній сфері правового регулювання є Податковий кодекс України.

Проектом передбачено внесення змін до:

Кодексу законів про працю України;

Кодексу України про адміністративні правопорушення;

Кримінального кодексу України;

Кримінально процесуального кодексу України;

Закону України "Про оперативно-розшукову діяльність"

Закону України "Про Службу безпеки України";

Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу";

Закону України "Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб";

Закону України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю

в Україні";
 Закону України "Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні";
 Закону України "Про попереднє ув'язнення";
 Закону України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів";
 Закону України "Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду";
 Закону України "Про комітети Верховної Ради України";
 Закону України "Про страхування";
 Закону України "Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист";
 Закону України "Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ і деяких інших осіб та їх соціальний захист";
 Закону України "Про державні нагороди України";
 Закону України "Про пенсії за особливі заслуги перед Україною";
 Закону України "Про радіочастотний ресурс України";
 Закону України "Про банки та банківську діяльність";
 Закону України "Про політичні партії України";
 Закону України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування";
 Закону України "Про поховання та похоронну справу";
 Законі України "Про телекомунікації";
 Закону України "Про регламент Верховної Ради України";
 Закону України "Про зайнятість населення";
 Закону України "Про депозитарну систему України";
 Закону України "Про Кабінет Міністрів України";
 Закону України "Про прокуратуру";
 Законі України "Про запобігання корупції".

Законопроекти про ініціювання прийняття Законів України "Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо створення Фінансової поліції", "Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо створення Фінансової поліції" подаються одночасно з цим законопроектом.

Крім того, вносяться зміни в деякі закони у зв'язку з прийняттям Верховною Радою України Закону України "Про Державне бюро розслідувань" від 12.11.2015 р. № 794-VIII.

5. Прийняття та реалізація проекту Закону не потребуватиме фінансових витрат з Державного бюджету України у 2016 році при звільненні працівників податкової міліції так як фінансування цих витрат можливо здійснити в межах

наявних бюджетних асигнувань ДФС України.

Згідно листа ДФС України від 06.07.2015 р. № 1739/2/99-99-05-02-02-10 загальна штатна кількість працівників податкової міліції станом на 01.06.2015 р. становить 6 733 особи, фактична чисельність 5 437 осіб, середня заробітна плата становить 4 761,42 грн.

В листі ДФС України від 07.12.2015 р. № 3337/2/99-99-05-01-02-10 зазначається, що орієнтовні витрати на утримання податкової міліції за **9 міс. 2015 р.** становлять 415,3 млн. грн., із них 378,4 млн. грн. оплата праці (нарахування на неї). Із цієї інформації можливо розрахувати орієнтовні витрати на утримання податкової у **2015 р.**, які становитимуть **553,73 млн. грн.**

Відповідно ч. 1 ст. 44 Кодексу законів про працю України при припиненні трудового договору з підстав змін в організації виробництва і праці, в тому числі ліквідації установи, скорочення чисельності або штату працівників, працівникові виплачується вихідна допомога у розмірі не менше середнього місячного заробітку.

Пункт 10 Постанови Кабінету Міністрів України від 17.07.1992 р. № 393 "Про порядок обчислення вислуги років, призначення та виплати пенсій і грошової допомоги особам офіцерського складу, прапорщикам, мічманам, військовослужбовцям надстрокової служби та військової служби за контрактом, особам начальницького і рядового складу органів внутрішніх справ та членам їхніх сімей" передбачає особам рядового і начальницького складу податкової міліції здійснення виплати у зв'язку із скороченням штатів або проведенням організаційних заходів за наявності вислуги 10 років і більше здійснення виплати одноразової грошової допомоги в розмірі 50 відсотків місячного грошового забезпечення за кожний повний календарний рік служби.

Таким чином, у разі звільнення у зв'язку зі скорочення штатів 100 % працівників податкової міліції орієнтовні витрати становитимуть 26 млн. грн. на виплату середнього місячного заробітку та 10 млн. грн. на виплату одноразової грошової допомоги (хоча, цим Законом допускається за результатами конкурсу переведення в новоутворений орган до 25 % працівників податкової міліції, Національної поліції та СБУ. Крім того, зазначається, що працівники спеціального підрозділу податкової міліції "Фантом" переводяться на службу до поліції особливого призначення).

Слід зазначити, що створення Фінансової поліції потребуватиме внесення змін до Закону України "Про Державний бюджет України на 2016 рік", шляхом перерозподілу коштів, виділених на фінансування ДФС України, Національної

поліції та СБУ.

Наприклад, Законом України "Про Державний бюджет України на 2016 рік" на фінансування Національного антикорупційного бюро України виділено 486,7 млн. грн., із них на оплату праці 201,8 млн. грн. Даний правоохоронний орган має подібний рівень оплати праці, як Фінансова поліція. Тому, на перший рік роботи Фінансової поліції та фактичну чисельність працівників 500 осіб (максимальна чисельність не більше 2500 осіб), рівень фінансування може бути співставним.

Крім того, в подальшому прийняття Закону призведе до більш ефективної діяльності правоохоронних органів у сфері формування та використання фінансових ресурсів держави та її економічної безпеки, і як наслідок, зменшення тіньового бізнесу в Україні та збільшенні надходжень податків та зборів, оптимізації структури правоохоронних органів, матеріально-технічної бази та скорочення загальної кількості працівників, що протидіють злочинності у сфері фінансів.

Міністр фінансів України

О.ДАНИЛЮК